

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego

15. posiedzenia, 1. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 27. stycznia 1896.

T R E Ś Ć :

Spis petycyj.

Pierwsze czytanie wniosku posła Żardeckiego o ustanowienie w kraju komisji odbiorczych dla wszelkich dostaw dla c. k. armii.

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza o zaprowadzenie uprawy tytoniu w okolicy Winnik.

Sprawozdanie komisji podatkowej o prośbie Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcuncie o uwolnienie od opłaty dodatków krajowych od podatków.

Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Klemensiewicza w sprawie ulg w opłacie podatku konsumcyjnego od mięsa.

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcuncie o zawezwanie Rządu do sprawiedliwego wymiaru podatków.

Sprawozdanie komisji drogowej o petytych Wydziałów powiatowych w Krakowie i w Chrzanowie w sprawie uznania drogi powiatowej z Łobzowa do Jaworzna za krajową.

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Zwierzchności gminnej w Baranowie o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Baranowie.

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Zwierzchności gminnej miasteczka Korczyny o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Korczynie.

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji miasta Rudnik i okolicznych miejscowości o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Rudniku.

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Wydziału powiatowego Żółkiewskiego, Rady

miejskiej Żółkiewskiej, Wydziału powiatowego Sokalskiego, Rady miejskiej Sokalskiej, gmin i obszarów dworskich w powiecie Sokalskim w przedmiocie utworzenia Trybunału sądownego I. Instancyi w Żółkwi, a względnie w Sokalu.

Odroczenie sprawozdania komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy łowieckiej.

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy miasta Bukowska o polecenie Dyrekcyi Banku krajowego, aby tej gminie udzieliła pożyczki komunalnej w kwocie 4.000 zł. w. a.

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji wniesionej przez mieszkańców gminny Kanna, powiatu Dąbrowskiego, w sprawie nadużyć popełnionych przez c. k. Weterynarza powiatowego.

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji p. Władysława Wołodkowicza, dzierżawcy dóbr Wiśniowczyk, powiatu Podhajeckiego, o wynagrodzenie szkody, poniesionej skutkiem zarazy na bydło.

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji ks. Leona Sroczyńskiego, proboszcza w Jasle, o udzielenie remunracji dla księży wikarych za spełnianie funkcji w szpitalu powszechnym.

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji gminy miasta Halicza i okolicznych mieszkańców o zniesienie myta na drodze krajowej i powiatowej w Haliczu, względnie o przeniesienie zapory mytniczej.

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji hrabiny Elżbiety Dunin Borkowskiej względem uwolnienia obszarów dworskich w Dołżance i Demamoryczu od opłaty myta krajowego na rogatce w Zagrobeli.

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji Zwierzchności gminnej w Czerwonej Woli względem powstrzymania egzekucji za podatki rządowe, rzekomo już zapłacone.

Sprawozdanie komisji gminnej z petycji gminy Borysławia o szkonto kasy.

Odrzeczenie sprawy organizacji kredytu właściańskiego i stosunku Banku krajowego do spółek parcelacyjnych.

Interpelacya posła Warzechy w sprawie blankietów na paszporty bydłce.

Porządek dzienny 16. posiedzenia.

(Początek posiedzenia o godz. 10 min. 25 rano).

Przewodniczący: JE. Dr. Stanisław hr. Badeni, marszałek krajowy.

Ze strony c. k. Rządu: JE. Eustachy ks. Sanguszko, c. k. namiestnik i Włodzimierz hr. Łoś, c. k. rada dworu.

Sekretarze: Pp. Karatnicki Modest, Niezabitowski Stanisław, Tarnowski hr. Zdzisław, Urbański.

Obecnych posłów: 114.

Marszałek. Sejm w komplecie. Otwieram posiedzenie.

Protokół z trzynastego posiedzenia uważam za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów.

Protokół z czternastego posiedzenia jest złożony w biurze marszałkowskim do przejrzenia.

Upraszam p. sekretarza o odczytanie spisu petycji.

Sekretarz p. Urbański (czyta):

Spis petycji, wniesionych do Sejmu po dzień 27. stycznia 1896.

830. L. s. 1204. Gmina Rawa ruska, przez p. Franciszka Jędrzejowicza, o utworzenie c. k. sądu obwodowego z siedzibą w Rawie ruskiej — do komisji prawniczej.

831. L. s. 1205. Gmina Wola Otałęska, przez p. Krempe, o połączenie obszarów dworskich z gminami — do komisji gminnej.

832. L. s. 1206. Gmina Dojazdów, przez p. Wójcika, o zmianę ustawy łowieckiej, drogowej i o połączenie obszarów dworskich z gminami — do komisji petycyjnej.

833. L. s. 1207. Gmina Kęblów, przez p. Krempe, jak wyżej — do komisji petycyjnej.

834. L. s. 1208. Ta sama, przez tegoż posła, o zaprowadzenie rewirów bydłcych w każdej gminie — do komisji gospodarstwa krajowego.

835. L. s. 1209. Gmina Staromieście, przez p. Adama Jędrzejowicza, o subwencyę na ubezpieczenie brzegów Wisłoka — do komisji gospodarstwa krajowego.

836. L. s. 1210. Gmina Łany sokołowskie, przez p. Karola Dzieduszyckiego, o regulacyę rzeki Świcy — do komisji gospodarstwa krajowego,

837. L. s. 1211. Gmina miasteczka Sokolowa, przez tegoż posła, o regulacyę rzeki Świcy — do komisji gospodarstwa krajowego.

838. L. s. 1212. Gmina Grywałd, przez p. Czarkowskiego-Golejewskiego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły — do komisji budżetowej.

839. L. s. 1213. Gminy: Ramowice, Bolechowce i okoliczne, przez p. Ochrymowicza, o wyjednanie pozwolenia na pobór ropy solnej dla bydła ze saliny w Drohobyczu — do komisji gospodarstwa krajowego.

840. L. s. 1214. Gmina Raków, Krasnosielec, Pleśniany i okoliczne przez p. JE. Jaworskiego, o zapomogę dla swych mieszkańców, z powodu nieurodzajów — do komisji budżetowej.

841. L. s. 1215. Edward Hodbod, nauczyciel w Woli mieleckiej, przez p. Reya, o przyznanie mu dodatku osobistego, w kwocie 100 zł. — do komisji budżetowej.

842. L. s. 1216. Marek Singer, nauczyciel w Samborze, przez p. Słotwińskiego, o policzenie lat służby prowizorycznej — do komisji szkolnej.

843. L. s. 1217. Franciszek Wiśniewski, nauczyciel w Woli Batorskiej, przez p. Hoszarda, o przyjęcie kosztów leczenia syna jego Adama na fundusz krajowy — do komisji budżetowej.

844. L. s. 1218. Klaudya Markiewiczowa, nauczycielka muzyki we Lwowie, przez p. Tyszkowskiego, o stypendyum dla córki, na kształcenie jej w muzyce — do komisji budżetowej.

845. L. s. 1219. Adam Kachnikiewicz, emeryt. nauczyciel we Lwowie, przez p. Goldmanna, o przyznanie pełnej emerytury — do komisji szkolnej.

846. L. s. 1220. Łucyan Wincenty Bortkiewicz, asystent oddziału technicz-

nego we Lwowie, przez Wydział krajowy, o *veniam aetatis* — do komisji petycyjnej.

847. L. s. 1221. Felicja Flasińska, wdowa po pisarzu etat. szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Jordana, o jednorazowy zasiłek — do komisji budżetowej.
848. L. s. 1222. Franciszka Burkhart, wdowa po kontrolorze szpitala powszechnego we Lwowie, przez p. d' Abancourt'a, j. w. — do komisji budżetowej.
849. L. s. 1223. Karolina Ploder, wdowa po dytaryuszu Wydziału krajowego we Lwowie, przez p. Dembowskiego, o jednorazowy dar z łaski. — do komisji budżetowej.
850. L. s. 1224. Anna Michalska, wdowa po droźniku dróg kraj. w Birczy, przez p. Dworskiego o stałą zapomogę — do komisji drogowej.
851. L. s. 1225. Józek Panek i Michał Panek, w Woli małej, przez p. Żardeckiego o ubezpieczenie rzeki Wisłoka — do komisji gospodarstwa krajowego.
852. L. s. 1226. Ignacy Wasilkowski i Ignacy Barwiński, w Toustogłowach, przez p. JE. Jaworskiego, o zapomogę na odbudowanie spalonych budynków — do komisji budżetowej.
853. L. s. 1227. Mojżesz Rebhun, dzierżawca kraj. opłat konsumcyjnych, w Przemyślu, przez p. Dworskiego, o opust czynszu dzierżawnego — do komisji petycyjnej.
854. L. s. 1228. Stanisław Borowiecki, organista w Grybowie, przez p. Klemensiewicza, o przyznanie wynagrodzenia za udzielanie nauki śpiewu w szkole Grybowskiej — do komisji budżetowej.
855. L. s. 1229. Jakób Biliński, rolnik w Sielcu, przez p. Sozańskiego, o zapomogę z powodu pożaru — do komisji budżetowej.
856. L. s. 1230. Jadwiga Biechońska, w Żarnowcu, przez p. Gorayskiego, o lokalną regulację Jasiółki — do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Przystępujemy do porządku dziennego. Punkt 1. (czyta):

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Żardeckiego o ustanowienie w kraju komisji odbiorczych dla wszelkich dostaw dla c. k. armii. (Al. 154).

Celem uzasadnienia wniosku głos ma p. Żardecki.

P. Żardecki. Wysoki Sejmie!

Przedłożony wniosek wraz z motywami określa w streszczeniu według mego przekonania nader słuszne żądania. Sytuacja jest tego rodzaju, że komisye odbiorcze dla dostaw do armii, zwłaszcza artykułów, jak obuwia, bielizny, wyrobów sukiennych, mają swoją siedzibę poza granicami kraju. Wprawdzie od niejakiego czasu czuć pewien postęp, że przynajmniej dla wiadomości przemysłowców są podawane ogłoszenia w urzędowej *Gazecie lwowskiej*, jednak mając na uwadze, że same komisye odbiorcze mają swą siedzibę poza granicami kraju, toteż konsekwentnie miejsca wnoszenia ofert i odbioru artykułów nie znajdują się w kraju naszym, lecz w innych krajach koronnych. — Tęgo rodzaju zarządzenie władz wojskowych nie tylko w wysokim stopniu utrudnia, ale w pewnych wypadkach czyni wprost niemożliwym, aby rękodzielnicy nasi i przemysłowcy starać się mogli o dostawy dla armii. W tej Wysokiej Izbie wielokrotnie przedstawiał ważność i potrzebę dostaw dla armii szanowny poseł miasta Lwowa p. Michalski, jednak zarówno starania czynione w kraju, jak również w Wiedniu, przynajmniej jak dotychczas, nie odniosły pożądanego skutku.

Dlatego przedstawiam wniosek samostanny w tym celu, aby zaznaczyć, że te żądania przemysłowców, które ogół naszego społeczeństwa popiera, uznaje za słuszne i uzasadnione. Mam przeświadczenie, że jeżeli c. k. Rząd wypełni żądania wnioskiem moim objęte, natenczas nie tylko spełni akt słuszności względem naszych rękodzielników i przemysłowców, ale bez wątpienia przyczyni się do rozwoju naszego przemysłu i polepszenia bytu naszych klas pracujących. — Wogóle sprawę dostaw dla armii uważam jako kwestyę chleba dla bardzo szerokich warstw naszego społeczeństwa.

Pod względem formalnym upraszam o odesłanie mego wniosku do komisji przemysłowej. (*Brawa i oklaski*).

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

P. Żardecki uprasza odesłanie swego wniosku do komisji przemysłowej. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przystępujemy do punktu 2. porządku dziennego (czyta):

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza o zaprowadzenie uprawy tytoniu w okolicy Winnik.

Celem uzasadnienia wniosku głos ma p. Merunowicz.

P. Merunowicz. Wysoka Izbo!

W okolicach, gdzie dozwoloną jest uprawa tytoniu, stanowi ona jedno z bardzo ważnych źródeł dochodów dla tamtejszych rolników, a szczególnie dla włościan. Szanowny poseł Krzysztofowicz jako prezes krajowego Towarzystwa dla podniesienia uprawy tytoniu opowiadał mi, że w tych okolicach wszystkie terminy u włościan liczą się od tytoniu, to znaczy: od tego czasu, kiedy tam wypłacają wynagrodzenia za odstawienie liścia tytoniowego. Łączna kwota, jaką włościanie pobierają z tego tytoniu, dochodziła dawniej do 6.000 zł.

Od kilku lat, odkąd się Wys. Izba tą sprawą zaopiekowała, jest instruktor, który ma przestrzegać lepszego sposobu obchodzenia się z liśmi. Towarzystwo czuwa nad tem, ażeby dostarczano plantatorom lepszego nasienia, — przeto od tego czasu wzrosła kwota o 300.000 zł. rocznie wskutek polepszenia jakości uprawy. Dochód z morga brutto ma wynosić 250 zł. I w najgorszych latach zawsze jeszcze — jak twierdzą osobistości obznajomione z tym przedmiotem — uprawa ta opłaca się dwa, trzy razy tyle, jak uprawa pszenicy. Rozumie się, że byłoby pożądanem jak najbardziej tę uprawę tak korzystną w kraju rozpowszechnić; jednak są pod tym względem znaczne trudności.

Przedewszystkiem naturalnie chodzi o odpowiednie warunki przyrodnicze, żeby mogło się udać zaprowadzenie uprawy takiej rośliny. Nauczyciel wędrowny rolnictwa dla powiatu lwowskiego p. Witold Traczewski zwrócił na to uwagę (prawdopodobnie badał tę sprawę dokładniej) że według jego zdania są wszelkie warunki przyrodnicze ku temu, ażeby w okolicach Winnik, gdzie jest gleba przepuszczalna, bujna, tytoń mógł być z korzyścią uprawiany.

Informowałem się w tej sprawie w krajowej Dyrekcji Skarbu i tam mi odpowiedziano, że sprawa ta natrafi prawdopodobnie ze strony Jeneralnej Dyrekcji monopolu tytoniowego na znaczne trudności z tego powodu, że jakość tytoniu galicyjskiego nie odpowiada wymogom fabrykacyi. Zarazem jednak, oświadczył mi łaskawy informator, że to w znacznej części zależy także od sposobu obchodzenia się z rośliną tytoniową. Jeżeliby był sposób obchodzenia się lepszy, aniżeli dotychczas, w takim razie mogłaby być sprzedana

jeszcze bardziej powiększoną. Jak teraz rzecz stoi, Jeneralna Dyrekcya nosi się z myślą ograniczenia produkcyi w Galicyi zamiast jej rozszerzenia. Sądzą jednak, że to nie powinno Wys. Izby odwieść od poparcia i starań o to, żeby w kraju uprawę tej rośliny rozszerzyć i rozpowszechnić, skoro ona jest tak korzystną dla producentów; zaprowadzenie tej uprawy, w jakiej odpowiedniej miejscowości, — prawdopodobnie z zastosowaniem wszelkich możliwych ulepszeń, jakiego ze strony zarządu monopolu tytoniowego były wymagane — przyniosłoby korzyść jeszcze większą.

Nie luję się, żeby przeprowadzenie tej sprawy poszło lekko, ale doświadczenie nas uczy, że chociaż jakiegoś trudniejszego są sprawy i chociaż natrafia one na opór, to się raz podniesie takie żądania i następnie usilnie się stara o popieranie tych żądań, to ostatecznie do jakiegoś rezultatu się doprowadzi.

Do podniesienia tej sprawy dodaje mi otuchy ta okoliczność, której nie przyznaję znaczenia wyłącznie lokalnego, jakie ona ma na pozór, ale jest ona w związku z ogólnym postępem rolniczym, a mianowicie okoliczność, że jeżeli się da uzyskać jakiś rezultat dla okolicy Winnik, to prawdopodobnie inne jeszcze okolice będą mogły z tego korzystać, jeżeli się im drogę wskaże do tego.

Podnoszę to dlatego, bo sądzą, że obecnie znajdziemy u władz centralnych życzliwsze traktowanie tego rodzaju żądań, niż było dawniej.

Pod względem formalnym upraszam o odesłanie mego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

P. Merunowicz uprasza o odesłanie swego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje punkt 3. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji podatkowej o prośbie Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie o uwolnienie od opłaty dodatków krajowych do podatków. (Al. 156).

Sprawozdawca poseł Kraiński ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Kraiński (zaczyna czytać sprawozdanie z al. 156).

Sekretarz p. Urbański. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Dr. Kraiński (czyta):

Zważywszy, że prozone przez Towarzystwo produkcyjne, oraz handlowe uwolnienie w opłacie dodatków do podatków w ramach powołanej ustawy krajowej pomieścić się nie da; zważywszy następnie, że raz uczyniony wyłom w ustawie tworzyłby dla następnych wypadków precedens; zważywszy wreszcie, że podobna praktyka dotkliwie konsekwencye pod względem budżetowym dla Skarbu krajowego pociągnąć by mogła — jest komisya podatkowa zdania, że nie powinna polecać próby Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie względem Wysokiego Sejmu i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad powyższą petycją przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 4. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Klemensiewicza w sprawie ulg w opłacie podatku konsumcyjnego od mięsa. (Al. 157.)

Sprawozdawca poseł Kraiński ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Kraiński. (Zaczyna czytać sprawozdanie z al. 157.)

Sekretarz p. Urbański. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Kraiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by z uwagi na uciążliwość i straty wynikające z poboru podatku konsumcyjnego przy obrocie mięsnym dla stron nie trudniących się przemysłem tej kategorii w tych wypadkach, w których mięso pochodzi z bydła dorzniętych wskutek nieszczęśliwego wypadku, wziął pod ścisłą rozagę, czyli i pod jakimi warunkami dałyby się wprowadzić ulgi podatkowe w kierunku wskazanym i by takowe drogą ustawodawstwa państwowego przeprowadził.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 5 porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie o zawezwanie Rządu do sprawiedliwego wymiaru podatków.

Sprawozdawca poseł Kraiński ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Kraiński (czyta):

Sprawozdanie

komisji podatkowej o petycji Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie do l. 706 w sprawie zawezwania Rządu do sprawiedliwego wymiaru podatków.

Wysoki Sejmie!

Towarzystwo produkcyjno-handlowe związane w Łańcucie na zasadzie ustawy z dnia 9 kwietnia 1873, Nr. 70, Dz. u. p., dla podniesienia tkactwa i sukiennictwa rozpoczęło swą działalność od roku 1893. Twierdzi w petycji, że zamknęło rok 1893 zyskiem w kwocie 315 złr. 91 ct. a rok 1894 stratą w kwocie 317 złr. 56 ct., a pomimo tego c. k. Starostwo w Łańcucie zestawivszy sobie cyfry dowolnie wymierzyło mu podatek w ogólnej kwocie 616 złr. 8 ct. w. a. z czego kwota 460 złr. 4 ct. na podatek roku 1895 przypada.

Towarzystwo produkcyjno-handlowe w Łańcucie skarży się dalej, że utrzymanie w mocy podobnego wymiaru podatku nie odpowiadałoby kapitałowi Towarzystwa, ani też rozwojowi przedsiębiorstwa — od którego zażalenie do wyższych władz skarbowych już wniesionem zostało, twierdzi że takie postępowanie władzy podatkowej Towarzystwo do upadku by doprowadziło i uprasza o zawezwanie c. k. Rządu, ażeby Towarzystwu wymierzano podatki od cyfer wykazanych przy zamknięciu rocznego rachunku jako czysty zysk.

Po myśli powyższej próby wnosi komisya podatkowa;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prośbę Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie o sprawiedliwy wymiar podatków odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego przychylnego załatwienia.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 6. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji drogowej o petycjach Wydziałów powiatowych w Krakowie i w Chrzanowie w sprawie uznania drogi powiatowej z Łobzowa do Jaworzna za krajową. (Al. 158.)

Sprawozdawca poseł Gnoiński ma głos.

Sprawozdawca p. Gnoiński. (Zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 158.)

Sekretarz p. Urbański. Wnoszę uwolnienie p. Sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. Sprawozdawcy od czytania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Proszę od odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Gnoiński (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycjami powiatów Chrzanowskiego i Krakowskiego, o przyjęcie kosztów utrzymania drogi powiatowej z Łobzowa do Jaworzna na fundusz krajowy, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Marszałek. Dyskusja otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusja zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 7. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Zwierzchności gminnej w Baranowie o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Baranowie.

Sprawozdawca poseł Karatnicki ma głos.

Sprawozdawca p. Karatnicki (czyta):

Sprawozdanie

komisji prawniczej w sprawie petycji Zwierzchności gminnej w Baranowie o utworzenie c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Baranowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawa utworzenia nowego Sądu powiatowego w Baranowie, do którego by miało wejść 11 gmin z powiatu sądowego Tarnobrzeskiego a 8 gmin z powiatu Mieleckiego, była już przez Wydział krajowy rozpatrywaną wskutek dwukrotnych petycji gminy Baranowa. Wydział krajowy uchwałą z 11. maja 1893 l. 21582, postanowił nie popierać żądania otwarcia powyższego Sądu z powodu, że znaczna ilość gmin zwłaszcza należących do powiatu politycznego w Mielcu sprzeciwiło się ewentualnemu przyłączeniu do Sądu powiatowego w Baranowie.

Obecnie motywuje Zwierzchność gminy Baranów potrzebę utworzenia nowego Sądu znacznym oddaleniem od Tarnobrzega, gdzie jej przynależny sąd się znajduje, istnieniem w Baranowie dostatecznej ilości ubikacyj

na pomieszczenie sądu i na mieszkania dla urzędników wreszcie dogodnym położeniem Baranowa dla okolicznych gmin.

Z uwagi nadto,

że prawie wszystkie obszary dworskie zgodziły się na otwarcie sądu w Baranowie, a przeto nie podzielają zdania odnośnych gmin, które się sprzeciwiały otwarciu Sądu,

że przeważna część gmin powiatu Tarnobrzeskiego sprzeciwiła się otwarciu tego sądu tylko z powodu nieuzasadnionej obawy, że z tego powodu będzie zobowiązana do ponoszenia jakichkolwiek kosztów, że przeważna część gmin powiatu Mieleckiego w zasadzie niema nic przeciw przyłączeniu ewentualnemu do sądu w Baranowie uważa tylko niekorzystną wentialność, że z tego powodu musiałyby być odłączoną od powiatu politycznego Mieleckiego a przyłączoną do powiatu politycznego w Tarnobrzegu, który jest dalej położony,

że wogóle zarzuty gmin nie zostały bliżej sprawdzone, co by ze względu na sprzeczność niektórych z opiniami obszarów dworskich było wskazaniem,

że nie zasiągnięto dotychczas opinii władz administracyjnych i sądowych, co zwłaszcza obecnie wobec organizacji z powodu wprowadzenia nowej procedury cywilnej okazuje się potrzebnym,

Komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję Zwierzchności gminy Baranowa o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Baranowie udziela się Wydziałowi krajowemu do wszechstronnego zbadania potrzeby i zasiągnięcia opinii c. k. Władz administracyjnych i sądowych i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.“

Marszałek. Dyskusja otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusja zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 8. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji Zwierzchności gminnej miasteczka Korczyny o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Korczynie.

Sprawozdawca poseł Karatnicki ma głos.

Sprawozdawca p. Karatnicki (czyta):

Sprawozdanie

komisji prawniczej w sprawie petycji zwierzchności gminy miasteczka Korczyny o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Korczynach.

Wysoki Sejmie!

Petycja zwierzchności gminy Korczyna uzasadnia potrzebę utworzenia no-

wego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w tem miasteczku, któremu by prócz Korczyn podlegały gminy Odrzykoń, Kombornia, Krościenko wyżne, Czarnorzeki, Węglówka, Krasna, Bratkówka, Rzepnik, Iskrzynia, Jabłonica i Malinówka z ludnością razem 22.328 głów, znacznym ruchem handlowym i przemysłowym Korczyn w szczególności z powodu istnienia kilku Towarzystw tkackich, wymagającym ułatwień w żądaniu pomocy sądowej, czemu znaczna odległość od c. k. Sądu powiatowego w Krośnie stoi na przeszkodzie dalej dogodnym położeniem Korczyny dla wyżej wspomnianych okolicznych gmin, przeciążeniem dotychczasowego c. k. Sądu powiatowego w Krośnie, któremu obecnie podlega około 50.000 głów, wreszcie gotowością właścicielki dóbr Korczyn do pobudowania potrzebnych na umieszczenie sądu i na mieszkania dla urzędników ubikacyi.

Gdy jednak wszystkie powyższe okoliczności nie zostały jeszcze stwierdzone, gdy nie ma jeszcze opinii c. k. Władz sądowych, nie ma też oświadczeń gmin, któreby w skład nowego powiatu sądowego wchodzić miały;

Komisya prawnicza w przedstanowczem załatwieniu powyższej petycyi wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Korczyny o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Korczynach udziela się Wydziałowi krajowemu do wszechstronnego zbadania potrzeby w porozumieniu z c. k. Władzami sądowymi i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty

Następuje punkt 9. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisyi prawniczej z petycyi miasteczka Rudnik i okolicznych miejscowości o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Rudniku.

Sprawozdawca poseł Karatnicki ma głos.

Sprawozdawca p. Karatnicki (czyta):

Sprawozdanie

komisyi prawniczej w sprawie petycyi miasteczka Rudnik i okolicznych miejscowości o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Rudniku.

Wysoki Sejmie!

W petycyi podpisanej przez zwierzchności gminne w Rudniku, Łowisku, Tar-

nogórze, Kończycach, Koziarni, Jeżowie, Kopkach, Steinau, Stróży, Grobli, Kamieniu i Łętowni, domagają się gminy te otwarcia nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Rudniku, do którego by prócz powyższych gmin należały także gminy Rzędzel i Wulka łętowska.

Motywami petycyi co do potrzeby tego sądu są:

Znaczna odległość dotychczasowego c. k. Sądu powiatowego w Nisku, przeciążenie tego sądu wskutek przynależności do takowego za wiele gmin powodujące powolność wymiaru sprawiedliwości, znaczny ruch handlowy i przemysłowy Rudnika, jego dogodne położenie względem wyżej wymienionych gmin i istotnie w Rudniku odpowiednich ubikacyj na umieszczenie sądu i na mieszkania dla urzędników. Potrzebę takiego sądu uznać miały także c. k. Władze sądowe, które wedle alegatów petycyi odnosiły się w tym względzie z zapytaniami do Wydziału Rady powiatowej w Nisku, a ten się też za otwarciem c. k. Sądu powiatowego w Nisku oświadczył.

Sprawa ta jednak nie nadaje się jeszcze do merytorycznego załatwienia, gdy motywa potrzeby i korzyści utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Rudniku nie zostały w zupełności stwierdzone i brakuje opinii c. k. Władz sądowych.

Wobec tego komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Rudnik i okolicznych miejscowości o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w miasteczku Rudniku udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem wszechstronnego zbadania potrzeby w porozumieniu się z c. k. Władzami sądowymi i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 10. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisyi prawniczej z petycyi Wydziału powiatowego żółkiewskiego, Rady miejskiej żółkiewskiej, Wydziału powiatowego sokalskiego, Rady miejskiej sokalskiej, gmin i obszarów dworskich w powiecie sokalskim w przedmiocie utworzenia Trybunału sądowego I. instancyi w Żółkwi a względnie w Sokalu.

Sprawozdawca poseł Stecki ma głos.

Sprawozdawca poseł Stecki (czyta):

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o petycyi

- a) Wydziału powiatowego żółkiewskiego;
- b) Rady miejskiej żółkiewskiej;
- c) Wydziału powiatowego sokalskiego;
- d) Rady miejskiej sokalskiej;
- e) gmin i obszarów dworskich w powiecie sokalskim w sprawie utworzenia Trybunału I. instancyi w Żółkwi względnie w Sokalu.

Wysoki Sejmie!

Sprawa, o której załatwienie upraszają petenci, stoi w ścisłym związku z zamierzonym już wkrótce otwarciem Trybunału I. instancyi w Jarosławiu, w myśl opinii Wysokiego Sejmu wyrażonej uchwałą z dnia 8. lutego 1895 i z projektem utworzenia nowego trybunału w granicach zbyt rozległego okręgu Sądu krajowego we Lwowie.

Projekt ten jednak znajduje się dopiero w stadium przygotowawczem, a mianowicie Prezydium c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie zbiera potrzebne daty statystyczne, zanim przystąpi do wniosków o utworzenie nowego Sądu kolegiального w jednej z miejscowości dawnego obwodu żółkiewskiego.

Potrzeba utworzenia takiegoż trybunału nie ulega żadnej kwestyi i daje się nagląco uczuwać mieszkańcom powiatu żółkiewskiego, rawskiego a zwłaszcza sokalskiego ze względu na oddalenie, gdyż są miejscowości od siedziby sądu o sto blisko kilometrów oddalone, a niedogodność ta spotęguje się jeszcze z chwilą zaprowadzenia nowej procedury cywilnej.

Co się tyczy wyboru miejscowości na siedzibę tegoż Trybunału I. instancyi, to komisya prawnicza uważa za stosowne zaznaczyć, że rozstrzygającym momentem winno być nie tylko oddalenie od granicy Państwa, ale i bliskość innego trybunału i że oprócz dogodnych miejscowych warunków i ułatwionej komunikacji, musi zaważyć także na szali zamożność danej okolicy, rozwój handlu, przemysłu, wreszcie ilość spraw w dotyczącym Sądzie powiatowym załatwionych.

Ze względu jednak, że c. k. Rząd jednoznacznie wniosł do zaopiniowania Wysokiemu Sejmowi w myśl ustawy z 26. kwietnia 1883 Nr. 62 Dz. p. p. komisya prawnicza nie jest w możności załatwić merytorycznie powyższych petycji i ogranicza się do następującego wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim, uznając utworzenie Trybunału I. instancyi w sto-

sownej miejscowości dawnego obwodu żółkiewskiego za koniecznie potrzebne, odstępuje petycyje Wydziałów powiatowych oraz Rad miejskich w Żółkwi i Sokalu Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Niniejszem sprawozdaniem załatwione są petycyje Nr. 284, 461, 581, 599, 837, 953.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wnioski komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następny punkt porządku dziennego muszę odłożyć, z powodu, że wczoraj nadesłano ze strony Ministerstwa rolnictwa uwagi, wprowadzie nie zasadniczej a tylko prawniczej natury, do będącego w mowie projektu. W tej chwili komisya obraduje nad ewentualnymi zmianami. Jeżeli te zmiany będą liczniejsze, polecę w ciągu dnia dzisiejszego wydrukowanie i rozesłanie Panom posłom zmienionego projektu, tak, ażeby dyskusya ogólna mogła się odbyć jutro.

W każdym razie punkt ten 3. dzisiejszego porządku dziennego usunąć muszę.

Z powodu chwilowej nieobecności p. sprawozdawcy punktu 12., t. j. w sprawie organizacyi kredytu włościańskiego, p. Skałkowskiego, przejdziemy obecnie do następnych punktów porządku, a potem do punktu 12.

Obecnie przystępujemy do punktu 13.

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy miasta Bukowska o polecenie Dyrekcyi Banku krajowego, aby tej gminie udzieliła pożyczki komunalnej w kwocie 4.000 zł. Sprawozdawca p. Michalski ma głos.

Sprawozdawca p. Michalski (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej o petycji gminy miasta Bukowska z prośbą do Wysokiego Sejmu o polecenie Dyrekcyi Banku krajowego, aby udzieliła tej gminie pożyczki komunalnej w kwocie 4.000 zł. w. a.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Bukowska otrzymawszy dwukrotną odmowę z Dyrekcyi Banku krajowego na wniesioną prośbę o pożyczkę komunalną w kwocie 4.000 zł. w. a. udaje się z prośbą do Wysokiego Sejmu, ażeby raczył polecić Wydziałowi krajowemu całą sprawę szczegółowo zbadać, a nabywszy przekonanie, że gmina miasta Bukowska zasługuje i daje dostateczną gwarancję na wyżej wymienioną kwotę, polecił Dyrekcyi Banku krajowego przychylnie załatwić.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby petycyje gminy miasta Bu-

kowska szczegółowo zbadal i jeżeli nabierze przekonania, że należy przyjąć w pomoc, a gmina miasta Bukowska daje dostateczną gwarancję — polecił Dyrekcyi Banku krajowego do przychylnego zała twienia.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji wniesionej przez mieszkańców gminy Kanna, powiatu dąbrowskiego w sprawie nadużyć popełnionych przez c. k. weterynarza powiatowego.

Sprawozdawca p. Theodorowicz ma głos.

Sprawozdawca poseł **Theodorowicz** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej o prośbie wniesionej przez mieszkańców gminy Kanna pow. dąbrowskiego w sprawie nadużyć popełnionych przez c. k. weterynarza powiatowego.

Wysoki Sejmie!

Mieszkańcy gminy Kanna powiatu dąbrowskiego uskarżają się, że weterynarz powiatowy, delegowany przez c. k. Starostwo na każdorazowy targ do miasteczka celem rewizji paszportów, każe od każdej sztuki nierogacizny, którą właściciel nie zapędzi na targowicę, tylko mając na furze jeszcze zboże, które chce na innym miejscu na to przeznaczonem sprzedać, i takową wyładowywuje na drodze, płacić po 25 ct. tytułem kary za przekroczenie przepisów targowych.

Nie ulega wątpliwości, że weterynarz nie jest powołanym do zarządzeń policyjnych a tem mniej do nakładania samowładnych kar;

Komisya przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prośbę gminy Kanna odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i wydania odpowiednich zarządzeń.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 15.

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji p. Władysława Wołodkowicza, dzierżawcy dóbr Wiśniowczyk, powiatu podhajeckiego, o wynagrodzenie szkody poniesionej skutkiem zarazy na bydło.

Sprawozdawca poseł **Theodorowicz** ma głos.

Sprawozdawca poseł **Theodorowicz** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej o prośbie p. Władysława Wołodkowicza, dzierżawcy dóbr Wiśniowczyk powiatu podhajeckiego o wynagrodzenie szkody poniesionej przez padnięcie około 100 sztuk bydła na zarazę wąglikową.

Wysoki Sejmie!

P. Władysław Wołodkowicz, dzierżawca dóbr Wiśniowczyk, powiatu podhajeckiego, podaje, że we wrześniu r. 1895 okazał się wąglik w stajni dworskiej, o czym on zawiadomił bezzwłocznie c. k. Starostwo. Petent zaznacza, że zarządził wszystko, co potrzeba celem zlokalizowania zarazy, uskarża się jednak, że Władza wysłała weterynarza dopiero po upływie kilku dni, i temu opóźnieniu w zarządzeniu środków zaradczych ustawą oznaczonych, przypisuje, iż zaraza wąglikowa przez c. k. weterynarza skonstatowana, przybrała wielkie rozmiary, wskutek czego poniósł petent szkodę w inwentarzu przez padnięcie około 100 sztuk bydła, którą szkodę oblicza sobie w kwocie około 20.000 zł.

Petent prosi z tego powodu o wydanie zarządzenia przyznającego mu słuszne wynagrodzenie.

Ustawa o zapobieganiu chorobom zaraźliwym z dnia 29. lutego 1880 r. Dz. p. p. L. 27. nie przyznaje w wypadku w mowie będącym żadnego wynagrodzenia, z tego też powodu komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją p. Władysława Wołodkowicza przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje z porządku dziennego.

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji ks. Leona Sroczyńskiego, proboszcza w Jaśle, o udzielenie remuneracyi dla księży wikarych za spełnianie funkcji w szpitalu powszechnym.

Sprawozdawca poseł **Theodorowicz** ma głos.

Sprawozdawca p. **Theodorowicz** (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej o prośbie ks. Leona Sroczyńskiego, proboszcza w Jaśle, o udzielenie remuneracyi dla księży wikarych za spełnianie funkcji w szpitalu powszechnym.

Wysoki Sejmie!

Ks. Leon Sroczyński, proboszcz w Jaśle, uzala się, że księża wikarzy mają przy szpitalu powszechnym wiele

pracy i zajęcia, i że wszystkie funkcje wykonują darmo i bezinteresownie.

W dawniejszych czasach, gdy szpital był tylko miejskim, poczuwał się magistrat jasielski do obowiązku płacenia pewnej remunercyi księżom wikarym za funkcje szpitalne, odkąd zaś szpital stał się powszechnym nikt za takowe nie płaci.

Według rzeczywistego stanu rzeczy, księży nie pobierają nigdzie wynagrodzenia za funkcje wykonywane przy szpitalach powszechnych, a w wypadku obecnym i to podnieść należy, iż oddalenie szpitala od kościoła jest nieznaczne, bo zaledwie 2 kilometry.

Komisya zważywszy powyżej przytoczone okoliczności, wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić, nad petycją ks. Leona Sroczyńskiego, przechodzi się do porządku dziennego.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy m. Halicza i okolicznych mieszkańców o niżenie myta na drodze krajowej i powiatowej w Haliczu względnie o przeniesienie zapory mytniczej.

Sprawozdawca p. Starzyński ma głos.

Sprawozdawca p. Starzyński (czyta):

Sprawozdanie

komisji drogowej o petycji gminy miasta Halicza i okolicznych mieszkańców o niżenie myta na drodze krajowej i powiatowej w Haliczu względnie o przeniesienie zapory mytniczej.

Wysoki Sejmie!

Zarząd gminy miasta Halicza oraz okoliczni mieszkańcy wnieśli do Wysokiego Sejmu petycję o niżenie do połowy myta krajowego na drodze Stanisławów-Halicz, powiatowego na drodze Stanisławów-Halicz i powiatowego na drodze Podhajce-Halicz, względnie o przeniesienie zapory mytniczej na drodze krajowej na inną stronę Halicza.

Prośbę swoją motywują petenci okolicznością, iż miasto Halicz zamknięte jest ze wszystkich stron zaporami mytniczemi, co ma nader ujemnie oddziaływać na rozwój handlu i przemysłu w mieście i na dobrobyt jego mieszkańców. Petenci podnoszą również, iż ruch osobowy doworca kolejowego skrepowany jest z powodu, iż fiaker jadący z miasta do dworca kolejowego i napowrót opłacać musi myto w wysokości 40 kr.

Zważywszy, że petycje te napisane są dość ogólnikowo, — że do petycji nie dołączono szkicu sytuacyjnego, z któregoby można powziąć jasne wyobrażenie o położeniu będących w mowie zapor mytnicznych, że wreszcie petenci nie powiedzieli jakiego przeniesienia zapory mytniczej sobie życzą — i w które miejsce — komisya drogowa nie mogła przeto wyrobić sobie stanowczego zdania o słuszności ich żądań, — wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję gminy miasta Halicza i okolicznych mieszkańców odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowania“.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji hrabiny Elżbiety Dunin Borkowskiej względem uwolnienia obszarów dworskich w Dołżance i Demamoryczu od opłaty myta krajowego na rogatce w Zagrobeli. Sprawozdawca poseł Starzyński ma głos.

Sprawozdawca p. Starzyński (czyta):

Sprawozdanie

komisji drogowej o petycji hrabiny Elżbiety Dunin Borkowskiej względem uwolnienia obszarów dworskich w Dołżance i Demamoryczu od opłaty myta krajowego na rogatce w Zagrobeli.

Wysoki Sejmie!

W roku 1894 wniosły gminy powiatu Tarnopolskiego Dołżanka i Demamorycz petycję do Wysokiego Sejmu o uwolnienie ich od opłaty myta drogowego i mostowego na rogatce w Zagrobeli. Petycję tę odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia. Wydział krajowy przeprowadził dokładne badania, z których się okazało, że wyżwspomniane gminy używały drogi krajowej Tarnopol-Brzeżany na przestrzeni zaledwie 1100 metrów a natomiast opłacali w Zagrobeli myto drogowe w wysokości wedle zwykłej taryfy myt krajowych a zarazem i myto mostowe od mostu w Janówce, przez który wcale nie przejeżdżały. W uwzględnieniu powyższych okoliczności uwolnił Wydział krajowy reskryptem z dnia 25. maja 1895 gminy Dołżanka i Demamorycz w zupełności od opłaty myta w Zagrobeli, ugodziwszy się poprzednio z dzierżawcą myta o odpowiedni opust czynszu dzierżawnego.

W ślad zatem wniosła Hrabina Borkowska, jako właścicielka obszarów dworskich w Dołżance i Demamoryczu prośbę

do Wydziału krajowego o uwolnienie tychże obszarów dworskich również od opłaty myta.

Wydział krajowy reskryptem z dnia 8. października 1895 prośbie tej odmówił motywując odmowę tem, że jest związany kontraktem z dzierżawcą myta. Wobec tej odmowy wniosła Hrabina Borskowska petycję tej samej treści do Wysokiego Sejmu.

Zważywszy, że tesame motywa, którymi kierował się Wydział krajowy, uwalniając gminy Dołżanka i Demamorycz od opłaty myta w Zagrobeli przemawiają również na korzyść odnośnych obszarów dworskich;

Zważywszy, iż niestosownem jest, aby furmanki gminne inaczej traktowane były jak furmanki obszarów dworskich należących do tych samych gmin katastralnych, zważywszy wreszcie, że dzierżawa myta krajowego w Zagrobeli kończy się z dniem 31. grudnia br.

Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Hrabiny Elżbiety Dunin Borkowskiej o uwolnienie obszarów dworskich w Dołżance i Demamoryczy od opłaty myta krajowego w Zagrobeli odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia przy najbliższem odnowieniu kontraktu dotyczącego dzierżawy niniejszego myta.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje z porządku dziennego:

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji Zwierzchności gminnej w Czerwonej Woli względem powstrzymania egzekucji za podatki rządowe rzekomo już zapłacone.

Sprawozdawca poseł Loewenstein ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Loewenstein (czyta):

Sprawozdanie

komisji podatkowej o petycji zwierzchności gminnej w Czerwonej Woli względem zastanowienia egzekucji prowadzonej przeciw przynależnym do tej gminy włościanom za podatki rządowe, które wrzekomo już zapłacone zostały, a tylko wskutek malwersacyi funkcyonaryszów gminnych jako załegłe są wykazane.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi, że stan faktyczny będący przedmiotem tej petycji nie jest ani zbadanym ani dowodnie stwierdzonym, że zaś

na wypadek, gdyby istotnie rzecz się tak miała, jak to petycyonująca zwierzchność gminna utrzymuje, prośba ta zasługiwałaby na uwzględnienie;

dalej z uwagi, że zwierzchność gminna w Czerwonej Woli domaga się tą petycją wstrzymania egzekucji, a więc rzeczy należące do kompetencji władz skarbowych, przeto komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję zwierzchności gminnej w Czerwonej Woli z dnia 20. stycznia 1896 l. 960 odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej z petycji gminy Borysławia o szkonto kasy
W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy JE. posła Jaworskiego, ma głos p. Kraiński.

P. Dr. Kraiński. W zastępstwie JE p. Jaworskiego mam zaszczyt przedstawić Panom sprawozdanie komisji gminnej o petycji chrześcijańskich mieszkańców gminy Borysławia, którzy użalają się na nieporządku w gminie i proszą o wysłanie komisji szkontrującej z Wydziału krajowego. Komisya gminna wnosi więc, aby petycję tę odstąpić Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Marszałek. Dyskusya otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, dyskusya zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Wracamy do punktu 12.

Sprawozdanie kom. bankowej w przedmiocie organizacyi kredytu włościańskiego i stosunku Banku krajowego do spółek parcelacyjnych.

Sprawozdawca poseł Skalkowski ma głos.

P. Dr. Bernadzikowski. Proszę o głos w sprawie formalnej.

Marszałek. Głos ma poseł Bernadzikowski.

Poseł Dr. Bernadzikowski. Wysoki Sejmie!

Ponieważ sprawa umieszczona jako punkt 12. dzisiejszego porządku dziennego jest nadzwyczaj ważna dla włościanstwa naszego, a jak Szanownym Panom wiadomo, sprawozdanie dopiero w tej chwili rozdano, tak że nie było czasu zastanowić się dostatecznie nad jego treścią, przeto wnoszę, aby sprawę tę odroczone do najbliższego posiedzenia.

Marszałek. Muszę przyznać, że uwaga p. Bernadzikowskiego jest słuszną. Pierwotnie zdawało się, że będzie można w ciągu dnia wczorajszego rozesłać panom posłom przedłożenie komisji; tymczasem to się nie stało i sprawozdanie komisji bankowej rzeczywiście dopiero dzisiaj rozdano. Nie uważam więc za potrzebne podawać wniosku p. Bernadzikowskiego do głosowania i sam usuwam ten punkt z porządku dziennego.

Wskutek usunięcia niestety dwóch ważnych przedmiotów, porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia wyczerpany.

Upraszam p. sekretarza o odczytanie interpelacji.

Sekretarz p. Urbański (czyta):

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego

Ponieważ w wielu powiatach kraju naszego przy c. k. Starostwach dzieją się te nadużycia, że naczelnikom gmin nie chcą w Starostwie wydawać zeszytów paszportowych na bydło i trzodę w tej chwili, kiedy naczelnik gminy tego zażąda z powodu koniecznej potrzeby, tylko żądają, ażeby przedpłaty na zeszyty paszportowe składać z góry rocznie lub miesięcznie.

Dla tego podpisani zapytują o ile takie wymagania ze strony c. k. Starostw są usprawiedliwione i czy Wysokie c. k. Namiestnictwo nie byłoby łaskawe nadsyłać zeszyty paszportowe do c. k. Starostw bez przedpłaty z góry, gdzieby w każdej chwili za gotówkę, pożądaną ilość zakupić można, a co lepsze, czy urzędy gminne nie mogłyby w drodze urzędowej za poprzedniem wysłaniem gotówki otrzymywać paszporty wprost z c. k. ekonometu Namiestnictwa.

Lwów dnia 27. stycznia 1896.

Interpelujący:

Maciej Warzecha.

Data, Potoczek, Bojko, Styła, W. Szwed, Cielecki, Hamorak, Theodorowicz, Średniawski, Kramarczyk, Klemensiewicz, Krempa, Żardecki, Ostapczuk, Dr. Bernadzikowski.

Marszałek. Interpelację tę odstąpię p. komisarzowi rządowemu.

Następne posiedzenie odbędzie się

jutro o godzinie 10. Porządek dzienny jutrzejszego posiedzenia zaraz odczytam.

Podaję zarazem do wiadomości, że wybory do Wydziału krajowego umieszczone będą na porządku dziennym posiedzenia poniedziałkowego t. j. od dziś za tydzień.

Porządek jutrzejszego posiedzenia jest następujący (czyta):

Porządek dzienny

16. posiedzenia, 1. sesji, VII. peryodu

Sejmu galicyjskiego,

które się odbędzie we wtorek dn 28. stycznia 1896 o godzinie 10. przed południem.

1. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osad Pawłowa, Krzywe i Capłapy (pow. Jarosławski) ze związku gminy Majdan i utworzenie z nich samostnej gminy.

Sprawozdawca poseł Okuniewski.

2. Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie wydzielenia przysiółka Ksawerówka z gminy Tartaków w powiecie Sokalskim.

Sprawozdawca poseł Okuniewski.

3. Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy Janowice pow. Białskiego wraz z obszarem dworskim o zezwolenie na wybudowanie własnej szkoły jednoklasowej z zastósowaniem ustawy szkolnej z 24. kwietnia 1894, Nr. 49 Dz. u. kr. o kosztach zakładania i budowy szkół.

Sprawozdawca poseł Kramarczyk.

4. Sprawozdanie komisji bankowej w przedmiocie organizacji kredytu włościańskiego i stosunku Banku krajowego do spółek parcelacyjnych.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

5. Sprawozdanie komisji administracyjnej o rządowym projekcie noweli do ustawy o konkurencji kościelnej.

Sprawozdawca poseł Pilat.

6. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy łowieckiej.

Sprawozdawca poseł Adam Jędrzejowicz.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 10. przed południem. Posiedzenie zamykam.

(Koniec posiedzenia o godz. 11. min. 5. przed południem).

